

در فضای مجازی چگونه نباشیم؟

بر اساس «سند راهبردی اخلاق و فناوری اطلاعات و ارتباطات» منتشر شده در بهار ۱۳۹۳ توسط دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی

علیرضا منسوب بصیری

به حریم خصوصی بی توجه نباشیم!
در فضای مجازی باید حواسمان به حریم یکدیگر باشد؛ نسبت به آن حساس باشیم و حریم همدیگر را نشکنیم. بر این اساس، لازم کنیم و به مرزهای حریم خصوصی خود را مشخص کرده‌اند، احترام بگذاریم... خیلی ساده پوشش خاص ظاهر می‌شود، یعنی مرز حریمش آن پوشش است و ...

گمنام نباشیم!
یکی از فرصت‌هایی که اینترنت و فضای مجازی برای ما فراهم می‌کند گمنامی است... البته در فضای مجازی ما فقط برای همدیگر می‌توانیم گمنام باشیم و سرور یا رایانه‌ای که میزبان ماست، به همه اطلاعات لازم برای شناسایی ما دسترسی دارد و پلیس فضای مجازی به راحتی و با مجوز قضایی می‌تواند اطلاعات ما کاربران را، در صورت ارتکاب اعمال مجرمانه، به دست آورد!

- حواسمان باشد که گمنامی:**
۱. انگیزه‌های تمایل به ردایل اخلاقی و در پی آن ارتکاب جرم را تقویت نکند.
 ۲. موجب سوء استفاده از اعتماد افراد و در نهایت شیوع بی‌اعتمادی و سوءظن در فضای مجازی نشود.
 ۳. زمینه ترویج انگیزه‌های خیر خواهانه و فاصله گرفتن کارهای نیک از انگیزه‌های ریاکارانه و مزورانه را فراهم کند.
 ۴. به مثابه عاملی برای ایجاد آسان‌تر دوستی‌های پایدار در چارچوب آموزه‌های اصیل دینی و عمق بخشیدن به همدلی‌ها و همدردی‌های آنان با یکدیگر، به کار گرفته شود.
 ۵. زمینه‌ای برای شکل‌گیری دوستی‌ها و ارتباطات غیراخلاقی و به ویژه فریب کارانه و سودجویانه نباشد و به بی‌اعتمادی میان دوستان مجازی منتهی نگردد.
 ۶. موجب فاصله گرفتن افراد از هویت واقعی خود و باور کردن هویتی موهوم درباره خویش و در نهایت، پدید آمدن بحران هویت در افراد نشود.

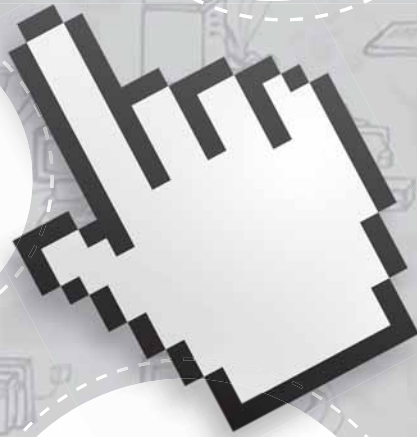
بخیل نباشیم!

با حسدات و بخل جلو گردش آزاد اطلاعات را نگیریم و بگذاریم هر کس هر اطلاعاتی را بخواهد به آسانی به دست آورد و هر کس هر اطلاعاتی را بخواهد منتشر کند و به اشتراک بگذارد، بی هیچ مانعی در کار خود موفق گردد؛ به شرط آنکه در موارد زیر بنا به مصلحت و ضرورت، محدودیت‌هایی اعمال شود:

۱. رعایت حرمت اعتقاد دینی و مذهبی
۲. رعایت حرمت تعلقات قومی و زبانی
۳. رعایت حریم منافع ملی
۴. رعایت عفت عمومی و اجتناب از هرزه‌نگاری
۵. رعایت حریم خصوصی افراد و مالکیت معنوی
۶. حفاظت از کودکان.

دزد نباشیم!

مسئله مالکیت معنوی با ظهور فناوری اطلاعات ابعاد تازه‌ای پیدا کرده است. امکان دسترسی آسان به اطلاعات و تکثیر سریع و کم‌هزینه آن از سویی باعث رواج بیش از پیش نقض حق مالکیت معنوی افراد و گروه‌ها شده و از سوی دیگر، انتشار آسان و سریع اطلاعات انتشار دستاوردهای جدید علمی و افزایش پویایی فضای علمی در جهان را در پی داشته است. در این میان، اتخاذ رویکردی منطقی و همراه با اعتدال درباره ابعاد اخلاقی مسئله مالکیت معنوی در فضای مجازی بسیار ضروری است.

در واقع ما باید حواسمان باشد که

۱. از حق مالکیت معنوی صاحبان آثار به نحوی حمایت شود که آنان به ادامه فعالیت‌های خود و عرضه دستاوردهایشان علاقه‌مند شوند.
۲. حمایت از حق مالکیت معنوی موجب کاهش انواع سرقت‌های علمی و ادبی، کتاب‌سازی و از این قبیل فعالیت‌های مغایر با اخلاق شود.
۳. حمایت از حق مالکیت معنوی، شهروندان جامعه را از حاصل فعالیت‌های صاحبان آثار محروم نسازد.
۴. حمایت از حق مالکیت معنوی موجب ایجاد رکود در عرصه علم و پدید آمدن شکاف در جامعه اطلاعاتی نشود.